

ZESPÓŁ SZKÓŁ W OKRZEI

Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Integracyjnymi
im. Henryka Sienkiewicza w Okrzei
ul. Szkolna 1, 21-480 Okrzeja
tel./fax 25 755 09 34 tel. 25 755 09 13

Zespół Szkół w Okrzei

Program

zajęć logopedycznych - diagnoza (diagnoza i terapia logopedyczna)

Dla uczniów I klasy Szkoły Podstawowej w Okrzei

PROGRAM REALIZOWANY W RAMACH PROJEKTU
„W ŚWIAT Z TORNISTREM PEŁNYM KOMPETENCJI”
PROJEKT W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2014 -2020 WSPÓŁFINANSOWANEGO ZE
ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Opracowała: Agata Maciak

Agata Maciak

Zatwierdziła:

DYREKTOR ZESPOŁU SZKÓŁ

Elżbieta Gogłowa
w Okrzei
mgr Elżbieta Gogłowa

Beneficjent projektu pt. „W świat z tornistrem pełnym kompetencji”: Gmina Krzywda
Biuro Projektu : ul. Żelechowska 24B, 21-470 Krzywda, tel./fax (25) 755 10 06,
e-mail: gzeas@gminakrzywda.pl, www.gminakrzywda.pl,
nr umowy o dofinansowanie 103/RPLU.12.02.00-06-0025/16-00,
Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Krzydzie

WSTĘP

Mowa jest niezmiernie istotną formą aktywności każdego człowieka. Ma ona wpływ na relacje z innymi ludźmi, kształtowanie osobowości, rozwój intelektualny. Dlatego tak ważne jest, by rozwój mowy przebiegał właściwie. Niestety, w naszej szkole jest wielu uczniów mających problemy logopedyczne. W swojej pracy, jako nauczyciel języka polskiego i logopeda, zauważyłam, że istnieje spora grupa dzieci z nieutrwaloną prawidłową wymową. Dzieci te nie wymawiają poprawnie niektórych głosek lub artykułują je w izolacji, w sylabach, czy w danym wyrazie, jednak w mowie spontanicznej pojawiają się wady wymowy. Poza tym wielu uczniów klasy I mówi niedbale, niewyraźnie, ma słabą motorykę narządów artykulacyjnych, ubogie słownictwo, popełnia błędy gramatyczne. Z myślą o tych dzieciach przygotowałam program zajęć logopedycznych.

Program przeznaczony jest dla uczniów klasy I. Zajęcia logopedyczne będą prowadzone z dziećmi z wadami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę.

Mam nadzieję, że dodatkowe zajęcia pomogą uczniom w rozwoju mowy, a co za tym idzie w prawidłowej komunikacji, której zaspokajają potrzeby akceptacji i sukcesów, daje poczucie własnej wartości, pomaga w budowaniu więzi i kontaktów z rówieśnikami.

Zajęcia będą odbywać się w grupach 2-3 osobowych. Program będzie realizowany w wymiarze 30 godzin w ciągu roku.

CELE PROGRAMU:

Cel ogólny:

- kształtowanie prawidłowej wymowy.

Cele szczegółowe:

- kształtowanie prawidłowych nawyków oddechowych,
- usprawnianie narządów artykulacyjnych,
- doskonalenie słuchu fonematycznego,

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

lubelskie
Smakuj życie!

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

- wywoływanie prawidłowego brzmienia zaburzonych głosek,
- automatyzacja prawidłowej artykulacji,
- wzbogacanie zasobu słownictwa,
- stymulowanie ogólnego rozwoju dziecka.

METODY PRACY:

- słuchowe,
- wzrokowe,
- dotyku i czucia skórniego,
- wyjaśniania,
- mechaniczne,
- fonetyczne,
- językowe,
- naśladownictwa.

FORMY PRACY:

- indywidualna,
- grupowa (np. w parach dziecko — dziecko, dziecko — logopeda).

POMOCE:

- test obrazkowy do badania mowy,
- karty do badania mowy,
- lustro logopedyczne,
- karty pracy,
- pomoce dotyczące ćwiczeń oddechowych (tzw. dmuchajki, wiatraczki, świeca, piórka, słomki, skrawki papieru, lekkie piłeczki, bańki mydlane, itp.), usprawniania motoryki narządów artykulacyjnych, utrwalanie wywoływanych głosek oraz rozwijających sprawność językową,
- instrumenty perkusyjne,
- książki, wiersze i opowiadania z literatury dziecięcej,
- zestawy ilustracji, historyjek obrazkowych,
- gry logopedyczne, układanki, puzzle, domina logopedyczne,

Beneficjent projektu pt. „W świat z tornistrem pełnym kompetencji”: Gmina Krzywda
Biuro Projektu : ul. Żelechowska 24B, 21-470 Krzywda, tel./fax (25) 755 10 06,
e-mail: gzeas@gminakrzywda.pl, www.gminakrzywda.pl,
nr umowy o dofinansowanie 103/RPLU.12.02.00-06-0025/16-00,
Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Krzydzie

- historyjki obrazkowe,
- zagadki dźwiękowe rozwijające funkcje słuchowe,
- komputer,
- programy komputerowe (Edu Sensus Wspomaganie Rozwoju, Logopedyczne zabawy-zestaw poszerzony),
- odtwarzacz CD, płyty, dyktafon.

TREŚCI I STRUKTURA PROGRAMU ZAJEĆ

1. Diagnoza logopedyczna – badanie stanu artykulacji testem obrazkowym, budowy i sprawności aparatu artykulacyjnego, słuchu fonemowego ((2 godziny w I semestrze)). Prace organizacyjne – przygotowanie miejsca pracy, założenie dokumentacji, nawiązanie współpracy z wychowawcami i z rodzicami dzieci.

2. Ćwiczenia logopedyczne – wstępne (2 godziny przed rozpoczęciem korygowania niewłaściwej wymowy w I semestrze, takie ćwiczenia będą również wstępem lub zakończeniem każdego zajęcia na etapie wywoływania głóski i jej automatyzacji):

a) ćwiczenia oddechowe – mają na celu pogłębienie oddechu, rozruszanie przepony, wydłużenie fazy wydechowej, a także zapobieganie takim niepożądanym zjawiskom, jak arytmia oddechowa, mówienie na wdechu, kolizja między rytmem oddychania a strukturą wypowiedzi (np. dmuchanie ciągłe lub szybkie, urywane, chuchanie, powolne wypuszczanie powietrza, ćwiczenia wdechu i wydechu, mówienie szeptem, itp.);

b) ćwiczenia narządów artykulacyjnych – służą wypracowaniu zręcznych i celowych ruchów języka, warg, żuchwy i podniebienia miękkiego, tak aby dziecko miało wycucie danego ruchu i położenia poszczególnych narządów mowy:

- ćwiczenia języka (np. wysuwanie języka do przodu, następnie chowanie go w jamie ustnej, język szeroki – wąski, kierowanie języka w kąci ust, unoszenie na górną wargę i na brodę, wysuwanie i cofanie przez zwarte zęby, zwijanie języka w trąbkę, przesuwanie po podniebieniu, po zębach, po wargach, liczenie językiem zębów, mlaskanie itp.),
- ćwiczenia warg (np. szerokie otwieranie i zamykanie ust, wysuwanie warg do przodu, rozchylanie warg, łączenie i rozciąganie warg, układanie wargi dolnej na górnej i odwrotnie, ściąganie warg i poruszanie nimi, zasłanianie wargami zębów, nagryzanie warg, dmuchanie, gwizdanie, parskanie, cmokanie, itp.),
- - ćwiczenia żuchwy (np. unoszenie ku górze i opuszczanie żuchwy, przesuwanie żuchwy na boki, wysuwanie i cofanie żuchwy, itp.),
- ćwiczenia podniebienia miękkiego (np. nabieranie powietrza przez nos i wydychanie przez

Beneficjent projektu pt. „W świat z tornistrem pełnym kompetencji”: Gmina Krzywdza

Biurowisko Projektu : ul. Żelechowska 24B, 21-470 Krzywdza, tel./fax (25) 755 10 06,

e-mail: gzeas@gminakrzywdza.pl, www.gminakrzywdza.pl,

nr umowy o dofinansowanie 103/RPLU.12.02.00-06-0025/16-00,

Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Krzywdzie

szeroko otwarte usta, ziewanie, wdychanie powietrza przez nos przy zakrytych ustach, wdychanie przez usta przy zatkanym nosie, naśladowanie gęgania gęsi, itp.);

c) ćwiczenia fonacyjne – wyrabianie właściwej tonacji, ćwiczenia umiejętności modulowania siły głosu i prawidłowego brzmienia głosek w sylabach, wyrazach, zdaniach, naśladowanie głosów (np. powtarzanie wyrazów dźwiękonaśladowczych, wypowiedzianie sylab w różnych tonacjach, przeciąganie samogłosek w sylabach i wyrazach, śpiewanie wyrazów, itp.);

d) ćwiczenia słuchowe - usprawnianie odbioru bodźców akustycznych, rozpoznawanie wrażeń słuchowych, ćwiczenia. poczucia rytmu, rozróżnianie głosek dobrze i źle wypowiedzianych;

e) ćwiczenia słuchu fonematycznego – wiążą się ściśle z mową, obejmując wydzielanie wyrazów w zdaniu, sylab i głosek w wyrazach; stanowią przygotowanie do nauki czytania i pisania (np. rozpoznawanie dźwięków natury i cywilizacji, rozpoznawanie dźwięków wytworzonych przez nauczyciela, rozpoznawanie kierunku, skąd dochodzi dźwięk, rozpoznawanie głosów zwierząt, a także kolegów z grupy, wyróżnianie wyrazów w zdaniu, dzielenie wyrazów na sylaby, wyodrębnianie głoski w nagłosie wyrazów, dzielenie wyrazu na głoski, rozróżnianie mowy prawidłowej od nieprawidłowej, itp.).

3. Korygowanie niewłaściwej wymowy - wywoływanie prawidłowej artykulacji zaburzonej głoski (11 godzin: 3 godziny w I semestrze, 8 godzin w II semestrze):

- wywołanie głoski w izolacji,
- w nagłosie sylab otwartych,
- w nagłosie wyrazów,
- w wygłosie wyrazów,
- w śródgłosie wyrazów,
- w zbitkach spółgłoskowych,
- w wyrażeniach dwuwyrazowych,
- w zdaniach.

4. Automatyzacja prawidłowej wymowy – utrwalanie prawidłowej artykulacji prowadzące do ukształtowania się poprawnej wymowy w mowie potocznej dziecka w każdej sytuacji życiowej (10 godzin: 2 g. w I semestrze, 8 g. w II).

5. Dodatkowe ćwiczenia logopedyczne (5 godziny: 2 g. w I semestrze, 3 g. w II ; te ćwiczenia będą również wprowadzane w tok zajęć dotyczących korygowania wymowy):

- ćwiczenia i zabawy ortofoniczne,
- ćwiczenia i zabawy przy muzyce,
- ćwiczenia funkcji wzrokowych, słuchowych oraz koordynacji wzrokowo-słuchowej,

- ćwiczenia doskonalące orientację przestrzenną,
- ćwiczenia manualne doskonalące motorykę małą,
- ćwiczenia i zabawy ruchowe,
- ćwiczenia pamięci,
- ćwiczenia myślenia przyczynowo-skutkowego,
- pobudzanie twórczej aktywności poprzez działania plastyczno-techniczne,
- ćwiczenia pomagające w nauce pisania i czytania.

PRZEWIDYWANE EFEKTY

Proponowany program terapeutyczny ma w efekcie systematycznego stosowania doprowadzić do usprawnienia nieprawidłowości rozwoju językowego, a mianowicie:

- wykształcenia postawy komunikacyjnej,
- usprawnienia motoryki i koordynacji narządów artykulacyjnych,
- utrwalenia poprawnego wzorca artykulacyjnego,
- usprawnienia funkcji mających wpływ na rozwój mowy (pamięci, koncentracji, percepcji słuchowej, wzrokowej, ruchowej i myślenia),
- rozwinięcia zasobu słownictwa i umiejętności budowania wypowiedzi poprawnych pod względem gramatycznym.

OCENA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW:

Ocena osiągnięć ucznia (stan mowy dziecka) badana będzie testem obrazkowym. Taki test zostanie przeprowadzony na początku i na końcu terapii (karty mowy ucznia).

EWALUACJA PROGRAMU

Ewaluacja programu dokonywana będzie na bieżąco na podstawie obserwacji indywidualnych postępów w terapii każdego dziecka, jego zaangażowania podczas zajęć, poprzez zapisy w dziennikach zajęć i zostanie podsumowana na koniec roku szkolnego. Uzyskane wyniki będą analizowane i wykorzystane do wprowadzenia zmian w programie. Ewaluacji będzie podlegała atrakcyjność programu, stosowane metody oraz skuteczność programu. Narzędziami służącymi ewaluacji będą: rozmowy z uczniami i rodzicami, karty pracy i obserwacja.

Beneficjent projektu pt. „W świat z tornistrem pełnym kompetencji”: Gmina Krzywdza
Biuro Projektu : ul. Żelechowska 24B, 21-470 Krzywdza, tel./fax (25) 755 10 06,
e-mail: gzeas@gminakrzywdza.pl, www.gminakrzywdza.pl,
nr umowy o dofinansowanie 103/RPLU.12.02.00-06-0025/16-00,
Gminny Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół w Krzywdzie